

OPINIA PROMO-LEX

În contextul Reformei Poliției și Activității
Polițienești Comunitare privind
raționalitatea și oportunitatea restabilirii
în fiecare localitate a activității polițistului
de sector

OPINIA PROMO-LEX

în contextul Reformei Poliției și Activității Polițienești Comunitare privind raționalitatea și oportunitatea restabilirii în fiecare localitate a activității polițistului de sector

Rezumat

Prim-Ministrul Republicii Moldova, Ion Chicu, s-a pronunțat cu inițiativa de restabilire a institutului polițiștilor de sector în fiecare localitate, „reforma poliției efectuată în 2011–2012 eliminând acest institut”. De asemenea, premierul a venit cu inițiativa de majorare substanțială a salariului polițiștilor de sector și de dotare corespunzătoare a acestora.

Mai mult, subiectul a fost inclus și pe agenda Consiliului Suprem de Securitate, după care Igor Dodon, Președintele Republicii Moldova, a subliniat faptul că Guvernul Republicii Moldova examinează posibilitatea sporirii numărului de polițiști de sector în scopul prevenirii crimelor și a infracțiunilor.

Asociația Promo-LEX, în calitate de instituție de monitorizare a Reformei Poliției, a considerat necesar să reacționeze la aceste inițiative în vederea prevenirii unor eventuale activități pe care le consideră contrare vectorului de modernizare a poliției, implementat consecvent de Ministerul Afacerilor Interne (MAI) pe parcursul ultimilor ani. În context, Promo-LEX menționează că în perioada 2016–2019 (perioada implementării Strategiei de Dezvoltare a Poliției) numărul sectoarelor de poliție a fost redus de la 205 la 173, infrastructura acestora fiind învechită. Din numărul total, 45% necesitau reparații capitale sau chiar reamplasare fizică și 41% necesitau lucrări cosmetice.

Pe lângă documentele strategice aprobate în anul 2016, ce urmează a fi finalizate la sfârșitul acestui an, pe parcursul anilor 2016–2019 atât IGP și MAI, cât și Guvernul Republicii Moldova au aprobat acte normative prin care autoritățile au validat implicit optimizarea activității sectoarelor de poliție sub conducerea unică a unui șef al sectorului de poliție conform principiului specializării, „activitatea angajaților în teritoriile administrative deservite prin atașarea de o anumită localitate (post de poliție) fiind o practică depășită și care nu mai corespunde evoluției actuale a societății”.

Asociația Promo-LEX menționează că toate acțiunile ulterioare ce vizează poliția comunitară și activitatea polițiștilor de sector, cum ar fi modernizarea și renovarea sectoarelor de poliție, dotarea sectoarelor de poliție și a ofițerilor de sector cu automobile de serviciu și cu alte echipamente necesare desfășurării activității de serviciu, aprobarea cadrului legal aferent activității ofițerilor de sector au fost desfășurate conform principiului menționat și în baza documentelor strategice adoptate de autoritățile publice.

Fiind investite resurse financiare, umane, materiale atât de către instituțiile statului, cât și de către donatori, Asociația Promo-LEX constată că inițiativa de restabilire a posturilor de poliție și a activității polițistului de sector în fiecare localitate este în măsură să modifice și să deturneze cursul implementării Activității Polițienești Comunitare, să conducă la nevalorificarea și irosirea resurselor financiare alocate în ultimii ani și să anuleze eforturile depuse pentru reformarea Poliției. Un efect colateral al eșuării implementării Reformei Poliției ar putea fi și diminuarea credibilității autorităților publice centrale ale Republicii Moldova în fața cetățenilor, dar și a partenerilor externi de dezvoltare.

În plus, arătăm că pe parcursul ultimilor patru ani, 8%-15% dintre funcțiile IGP au rămas vacante, iar pentru anii 2019–2020 au fost instituite sau extinse moratoriile asupra a 15% din efectivul-limită al MAI. În acest context, considerăm că executivul, dar și Consiliul Suprem de Securitate trebuiau să examineze și impactul nesuplinirii funcțiilor pentru o perioadă continuă de cel puțin doi ani și să-și asume efectele acestuia asupra bunei administrări a domeniilor din gestiune. Mai mult, considerăm că este iresponsabilă din partea guvernului instituirea și prelungirea moratoriului când își propune să efectueze reforme, cu angajamente față de partenerii de dezvoltare.

Totodată, salutăm inițiativa de majorare substanțială a salariului polițistului de sector și de dotare corespunzătoare a acestuia, însă aceleași beneficii financiare și materiale trebuie oferite tuturor angajaților poliției, nu doar unei anumite specializări. Totuși, atât timp cât prin politica statală se instituie moratoriile asupra funcțiilor vacante și nu sunt depuse eforturi pentru suplinirea acestora, eforturile de mărire a salariului și de dotare corespunzătoare nu vor avea drept efect acordarea serviciilor de calitate și de reacționare promptă la sesizările cetățenilor.

Promo-LEX conchide că restabilirea activității polițistului de sector în fiecare localitate poate fi efectuată doar în urma realizării cu bună-credință a angajamentelor asumate prin documentele strategice adoptate de către autoritățile publice centrale. Doar ulterior, în urma unei analize profunde a stării existente, a eforturilor depuse în vederea reformării, a investițiilor efectuate deja și a costurilor care vor fi suportate, se poate decide consolidarea instituției poliției comunitare sau, după caz, restabilirea instituției polițistului de sector în fiecare localitate ori dezvoltarea altor servicii polițienești. Totuși, pornind de la de la competența MAI și IGP de ajustare periodică a structurilor Poliției în raport cu tendințele fenomenului infracțional, tindem să credem că declarațiile generice ale conducerii țării privind asigurarea fiecărei localități cu câte un ofițer de sector înseamnă, de fapt, recunoașterea erorii la adoptarea moratoriului de încadrare a circa 2684 persoane în cadrul aparatului MAI și al instituțiilor subordonate MAI precum și necesitatea stringentă de suplinire, în special a numărului de ofițeri de sector.

I. Context

La 15 ianuarie 2020 prim-ministrul Ion Chicu, în cadrul ședinței de guvern, a accentuat necesitatea restabilirii institutului polițiștilor de sector¹, iar la 20 ianuarie 2020, în cadrul ședinței comune cu Președintele țării și Președintele Parlamentului, a declarat: „Reforma poliției, efectuată în 2011–2012, a eliminat acest institut. Acum nimeni nu mai interacționează direct cu cetățenii. Vom restabili în fiecare localitate activitatea polițistului de sector, care va cunoaște fiecare cetățean, starea socială și buletinul de identitate al acestuia. Vom majora substanțial salariul polițistului de sector și va fi dotat corespunzător”².

Mai mult, subiectul a fost inclus și pe agenda Consiliului Suprem de Securitate³, după care Igor Dodon, Președintele Republicii Moldova, a subliniat faptul că Guvernul Republicii Moldova examinează posibilitatea sporirii numărului de polițiști de sector în scopul prevenirii crimelor și a infracțiunilor.

În acest context, Asociația Promo-LEX amintește că la 12 mai 2016 Guvernul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea nr. 587 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016–2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia⁴. În același an, Delegația UE și Guvernul Republicii Moldova au semnat acordul de finanțare „Suport pentru Reforma Poliției”.

Ambele documente includ activități de reorganizare și regionalizare a unor structuri ale Poliției și de ajustare periodică a structurilor Poliției în raport cu evoluția standardelor europene și cu tendințele

¹ <https://bit.ly/2tFN0gL>

² <https://bit.ly/2GdZ3jm>

³ <https://bit.ly/2U7grhN>

⁴ Hotărârea Guvernului nr. 587 din 12.05.2016 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016–2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, vezi: <https://bit.ly/38vwuKm>

fenomenului infracțional. Suplimentar, documentele conțin activități pentru implementarea Conceptului de poliție comunitară, inclusiv stabilirea clară a competențelor ofițerilor de sector⁵, consolidarea capacităților de comunicare ale ofițerilor de sector și dezvoltarea infrastructurii sectoarelor de poliție conform standardelor în domeniu.

De asemenea, potrivit Concepției privind activitatea polițienească comunitară din 30 ianuarie 2018⁶, Poliția din Republica Moldova, creată imediat după 1990, a moștenit un model de organizare de tip ierarhic, piramidal, centralizat, în cadrul unei structuri militare cu reguli stricte. Acest tip de organizare și funcționare, în care majoritatea deciziilor se luau la nivel central și se transmiteau în teritoriu pentru executare, nu permitea adaptarea activității Poliției la specificul și necesitățile fiecărei comunități. Procesul de reformă a Poliției a fost inițiat prin Concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne (MAI) și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobată la 6 decembrie 2010. Unul dintre principiile reformei asumate de Minister este **principiul descentralizării**, care are scopul să creeze condiții optime pentru implicarea comunităților locale și a autorităților publice în activități ce țin de menținerea ordinii publice prin implementarea activității polițienești comunitare și a principiului cooperării instituționale.

II. Organizarea administrativ-teritorială a țării și subdiviziunile teritoriale existente ale Poliției

Potrivit art. 15, alin. (1)-(6) din **Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului**, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale – unități ale Poliției cu personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale a țării, subordonate Inspectoratului General al Poliției (IGP), care sunt amplasate și își desfășoară activitatea în teritoriul unității administrativ-teritoriale. În cadrul direcțiilor de poliție se organizează și funcționează inspectorate de poliție, secții și servicii, corespunzător organizării administrativ-teritoriale a municipiului, în funcție de întinderea teritoriului, de numărul populației, de numărul și de importanța obiectivelor economice și sociale. În municipii și raioane se organizează și funcționează inspectorate de poliție, iar în sate (comune) – posturi de poliție, arondate inspectoratelor municipale, de sector și raionale de poliție.

Potrivit pct. 21-23 din **Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12.11.2019**, în scopul organizării eficiente a activităților specifice în teritoriu, asigurării prezenței sporite a Poliției, accesibilității, reacționării prompte și oportune la toate manifestările infracționale, prestării unor servicii care ar cuprinde întregul spectru al funcțiilor polițienești – de la prevenție la relevare, investigare, cercetare a infracțiunilor și urmărire a infractorilor, **în cadrul inspectoratelor de poliție se organizează și funcționează sectoare de poliție**. Acestea reprezintă unități inferioare ale Poliției, care pot fi create conform principiului teritorial și numărului de populație, ținându-se cont de amplasarea obiectivelor macroeconomice sau strategice importante, precum și de așezarea compactă a localităților deservite.

Potrivit Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016–2020, cu referire la structurile teritoriale ale Poliției, în anul 2016 erau constituite două direcții teritoriale de poliție, 42 de inspectorate de poliție cu **205 sectoare de poliție**, în contextul în care Republica Moldova are o suprafață de 33 843 m² și avea o populație de circa 3,5 mil. de locuitori, iar din punct de vedere teritorial-administrativ republica este extrem de fragmentată și neeficientă. Potrivit Viziunii de concept privind regionalizarea activității poliției⁷, **acest model organizatoric este, la rândul său, excesiv de divizat și fragmentat, existând un număr mare de corespondenți teritoriali ai IGP (fapt ce afectează negativ conducerea și coordonarea activității acestora)**.

În anul 2018, sectoarele de poliție din cadrul inspectoratelor de poliție teritoriale au fost optimizate prin Ordinul MAI nr. 103 din 27.03.2018, astfel rămânând **173 de sectoare de poliție**.

⁵ Activitate restantă potrivit evaluării Promo-LEX.

⁶ Hotărârea Guvernului nr. 100 din 30 ianuarie 2018.

⁷ În anul 2017 a fost aprobată Viziunea de concept privind regionalizarea activității Poliției, care include Metodologia privind regionalizarea structurilor polițienești, precum și studiul analitic realizat în domeniul vizat.

Conchidem astfel că optimizarea sectoarelor de poliție este competența exclusivă a Ministerului Afacerilor Interne și a fost efectuată și în cadrul Strategiei de dezvoltare a Poliției, numărul acestora fiind redus cu circa 30 de sectoare de poliție.

III. Obiectivul strategic – Conceptul de Poliție Comunitară

Obiectivul strategic privind Poliția Comunitară a fost asumat prin documentele de politici adoptate de guvern, MAI și IGP: Strategia de dezvoltare a Poliției (SDP) pentru anii 2016–2020, Suportul bugetar al Reformei Poliției, Raportul de analiză funcțională a MAI (2015).

La 22.09.2016, prin Ordinul IGP nr. 316, au fost aprobate Conceptul de pilotare a activității polițienești Comunitare (APC) în Republica Moldova și Foaia de parcurs pentru anul 2016 privind implementarea APC în Republica Moldova. Prin concept au fost determinate cerințele minime recomandate pentru selectarea și promovarea personalului la sectoarele de poliție (SP) pilotate; competențele de investigare și descoperire a infracțiunilor, de căutare și identificare a autorilor infracțiunilor și de constatare și documentare a contravențiilor atribuite categoriilor de personal din cadrul SP și calculul necesităților de infrastructură și echipamente pentru dotarea sectoarelor de poliție pilotate.

De asemenea, a fost evaluat cadrul de reglementare a activității ofițerilor de sector. Drept urmare, la 24.10.2016, prin Ordinul IGP nr. 365, au fost aprobate regulamentele-cadru privind organizarea și funcționarea secțiilor de securitate publică, a sectoarelor și posturilor de poliție din cadrul subdiviziunilor IGP. Iar la 30.11.2016, prin Ordinul MAI nr. 376, a fost abrogat cadrul normativ intern depășit, care reglementa activitatea ofițerilor de sector (ordinele MAI nr. 200 din 10 iunie 2004 și nr. 400 din 10 noiembrie 2004).

În urma tuturor evaluărilor și reacțiilor parvenite, la 30 ianuarie 2018, prin Hotărârea Guvernului nr. 100⁸, a fost aprobată **Conceptia privind activitatea polițienească comunitară**. Potrivit acesteia, creșterea și diversificarea formelor de manifestare a criminalității demonstrează necesitatea unei noi abordări conceptuale a locului și rolului Poliției în comunitate. Astfel, se impune o orientare flexibilă a strategiilor de acțiune necesare activității Poliției față de schimbările din societate, care, la rândul lor, influențează criminalitatea. În consecință, este mai mult decât necesară o extindere a interesului în relațiile Poliție-comunitate, urmărindu-se elaborarea unor metodologii de acțiuni care să aibă la bază **principiul descentralizării și al strânsei interacțiuni între cetățeni și polițiști**.

Analiza aspectelor specifice ale activității structurilor de Poliție a relevat ca o problemă de esență faptul că polițiștii care activează în sectoarele de poliție sunt supraîncărcați cu sarcini foarte variate și chiar nespecifice, inclusiv cele de investigare a unor fapte fără autor. În activitatea lor cotidiană, polițiștii care își desfășoară activitatea în sectoarele de poliție sunt sprijiniți de polițiștii din structurile de patrulare-intervenție, care au însă o subordonare diferită. Din acest motiv, nu este posibilă coordonarea unitară, executarea adecvată a misiunilor și efectuarea măsurilor procedurale specifice, fapt ce afectează coerența acțiunilor și calitatea serviciilor pentru comunitate.

Potrivit Concepției, activitatea angajaților în teritoriile administrative deservite **prin atașarea la o anumită localitate (post de poliție)** și acoperirea tuturor sarcinilor și atribuțiilor polițienești pe acest teritoriu de un singur angajat, după modelul polițistului universal, **este o practică depășită**, care nu mai corespunde evoluției actuale a societății. În același timp, numărul în descreștere al populației din mediul rural nu justifică necesitatea prezenței în fiecare localitate a câte unui angajat al Poliției. Din aceste considerente, **optimizarea activității sub conducerea unică a unui șef al sectorului de poliție**, având în subordine un efectiv compus din angajații de ordine și securitate publică, de investigații și de patrulare-intervenție, cu acoperirea unui număr concret de localități pe un teritoriu determinat, **se consideră a fi mult mai benefică**.

⁸ Hotărârea Guvernului nr. 100 din 30.01.2018 pentru aprobarea Concepției și a Planului de acțiuni pe anii 2018–2020 privind activitatea polițienească comunitară, <https://bit.ly/3aEqdxt>

De asemenea, potrivit Concepției, **activitatea polițienească comunitară trebuie realizată în funcție de specificul administrativ-teritorial**. Astfel, specificul activității polițienești comunitare este diferit în funcție de complexitatea zonei și structura economico-socială a acesteia, fiind diferit în zonele rurale, urbane și în municipiul Chișinău. Componenta numărului de angajați se determină pentru fiecare sector de poliție în parte, în funcție de specificul teritoriului administrativ deservit (numărul localităților deservite, populația care domiciliază pe teritoriul acestor localități, infrastructura economică și prezența instituțiilor publice, fluxul de oameni prezenți zilnic pe teritoriul acestor localități, cartiere, zone sau străzi, situația infracțională din ultimii ani, frecvența desfășurării evenimentelor publice, diversitatea etnică, religioasă sau de altă natură).

Sintetizând, pe lângă documentele strategice aprobate în anul 2016, pe parcursul anilor 2016–2019, atât IGP și MAI, cât și Guvernul Republicii Moldova au aprobat acte normative care au drept scop implementarea Concepției privind Poliția Comunitară în Republica Moldova, implicit validând optimizarea activității sectoarelor de poliție sub conducerea unică a unui șef al sectorului de poliție ce are în subordine angajați din diferite servicii polițienești.

III. Starea infrastructurii sediilor sectoarelor de poliție existente și investițiile efectuate

A) Starea infrastructurii sediilor sectoarelor de poliție

Potrivit Concepției privind cerințele tehnice de funcționare a sectorului poliției⁹, aprobată prin Ordinul IGP nr. 286 din 22 iunie 2018, sectorul de poliție reprezintă o arie administrativ-teritorială bine determinată, deservită de către un efectiv polițienesc, care are menirea de a menține și a asigura ordinea și securitatea publică conform competenței, a constata și a investiga faptele contravenționale și penale atribuite în competență funcțională, a cunoaște și a soluționa probleme de ordine și securitate publică a comunității, a coopera cu membrii comunității și autoritățile publice, prin implicarea și suportul acestora în crearea stării de siguranță în comunitate. Sectorul de poliție poate fi creat pentru un număr de localități unde populația nu depășește 20-25 de mii de locuitori.

Potrivit Concepției, infrastructura sectoarelor de poliție este învechită. Din numărul total al acestora, 45% (90 de sedii) necesitau reparații capitale sau chiar reamplasare fizică și 41% (84 de sedii) necesitau lucrări cosmetice, fiind evidențiate probleme de:

- amplasare a sediilor sectoarelor de poliție și de acces fizic al cetățenilor (sediile, cu precădere în municipii, ocupă spații din subsoluri, demisoluri sau alte încăperi tehnice ale imobilelor cu diverse destinații);
- neracordare la rețelele ingineresti de apeduct, încălzire, canalizare, electricitate, telefonie și internet;
- aspect al sediilor atât în interior, cât și în exterior, acestea fiind atipice pentru unele instituții de reprezentare a statului;
- insuficiență a spațiilor de activitate, acestea fiind înguste, neiluminate suficient, care nu oferă condiții minime de primire a populației și de prestare a serviciilor de calitate acestora;
- lipsă a condițiilor de muncă (mobilier, tehnică de calcul, legătură telefonică și radio) și a mijloacelor de transport corespunzătoare, dotate cu mijloace speciale de intervenție, apărare și marcarea a locului faptei și alte echipamente destinate bunei activități a Poliției.

Pentru buna funcționare a sectoarelor de poliție, potrivit Concepției, se impune, pe lângă revizuirea cadrului normativ intern și modernizarea infrastructurii sediilor, **revizuirea numărului și a structurii sectoarelor de poliție** și asigurarea funcționalității acestora.

⁹ Concepția ține de modernizarea eficientă a activității în cadrul sectoarelor de poliție, fiind destinată soluționării problemelor de infrastructură, dotare și bună activitate a Poliției la nivel de teritoriu administrativ deservit. Aceasta stabilește cerințele minime pentru posturile de lucru în cadrul sediului sectorului de poliție, birourile de serviciu, încăperile tehnice și cu altă destinație, modul de amenajare a acestora, securitate, pază antiincendiară și de conexiune la rețelele de deservire. Prin concepție a fost aprobat inclusiv planul-model al sediului sectorului de poliție și suprafețele orientative.

B) Achiziții și investiții efectuate în vederea implementării Conceptului de Activitate Polițienească Comunitară

În contextul implementării Conceptului Activității Polițienești Comunitare, pe parcursul anilor 2017–2019, cu suportul partenerilor au fost efectuate următoarele:

În anul 2017, în contextul Suportului Bugetar pentru reforma Poliției, au fost achiziționate și transmise sectoarelor de poliție sau ofițerilor sectoarelor de poliție:

- **automobile** pentru asigurarea reacționării rapide;
- **unități de tehnică de calcul** (computere, imprimante, proiectoare, dispozitive de stocare etc.);
- **echipament și mijloace speciale.**

De asemenea, pe parcursul anilor au fost desfășurate instruirii în domeniul activității polițienești comunitare, fiind instruiți și formatori.

Până la finele anului 2019 au fost renovate și modernizate în cadrul Strategiei pentru dezvoltarea Poliției **15 sectoare de poliție**¹⁰, toate fiind renovate conform Concepției privind cerințele tehnice de funcționare a sectorului de poliție.

Luând în considerare cele menționate, concluzionăm că până la acest moment autoritățile și instituțiile publice au investit resurse financiare, umane, materiale, dar și au adoptat cadrul normativ intern și extern în vederea implementării conceptului Poliției Comunitare în Republica Moldova. Mai mult, în urma angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova, Delegația UE, Ambasada SUA în Moldova, Ambasada Suediei în Moldova și PNUD au contribuit financiar și tehnic la implementarea acestui concept. Asociația Promo-LEX menționează că reorganizarea masivă a sectoarelor de poliție care au fost renovate și modernizate, dar și a sectoarelor de poliție care sunt în curs de renovare și modernizare, fără o analiză prealabilă privind necesitatea acestora, comportă un cost imens cu o probabilitate înaltă de nevalorificare.

IV. Funcțiile vacante din cadrul Inspectoratului General al Poliției și instituirea moratorului asupra funcțiilor vacante

Potrivit rapoartelor anuale de activitate ale Inspectoratului General al Poliției, în perioada 2016–2019 cel puțin 795 (8,61%) de funcții erau vacante. Astfel:

- la 31.12.2016 lipsa de personal constituia **906 funcții (9,81%)**, dintre care: 558 de funcții polițienești de ofițeri, 300 de funcții polițienești de subofițeri, 11 funcționari publici și 37 de salariați civili¹¹;
- la 31.12.2017 lipsa de personal constituia **1069 de funcții (11,58%)**, dintre care: 519 funcții polițienești de ofițeri, 505 funcții polițienești de subofițeri, 10 funcționari publici și 35 de civili¹²;
- la 31.12.2018 lipsa de personal constituia **795 de funcții (8,61%)**, dintre care: 246 de funcții polițienești de ofițeri, 523 de funcții polițienești de subofițeri, 26 de civili¹³;
- la 31.12.2019 lipsa de personal constituia **1426 de funcții (15,57%)**, dintre care: 612 de funcții polițienești de ofițeri, 782 de funcții polițienești de subofițeri, 32 de civili¹⁴.

În plus, pe lângă fluctuația masivă de personal care se atestă în cadrul Inspectoratului General al Poliției, relevăm că în perioada 2016–2019 au fost instituite moratorii privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate în anii 2019–2020.

Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 953 din 8 august 2016¹⁵, a fost suspendată încadrarea în **400 de posturi în cadrul aparatului MAI și al instituțiilor subordonate MAI** până la data de 31 decembrie 2016, ceea ce

¹⁰ Costul a 13 sectoare de poliție din cele 15 este de circa 48 mil. de lei.

¹¹ Raport de activitate al Poliției pentru anul 2016, vezi: <https://bit.ly/2RmX960>

¹² Raport de activitate al Poliției pentru anul 2017, vezi: <https://bit.ly/36jLZTZ>

¹³ Raport de activitate al Poliției pentru anul 2018, vezi: <https://bit.ly/2Gi3xoV>

¹⁴ Raport privind activitatea Poliției pentru anul 2019, vezi: <https://bit.ly/2UvsINI>

constituie **2,24%** din efectivul-limită al Ministerului, al autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea acestuia.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 26.12.2018¹⁶, a fost suspendată încadrarea în **2586** de posturi în **cadrul aparatului MAI și al instituțiilor subordonate MAI** până la data de 31 decembrie 2019, ceea ce constituie **circa 15%** din efectivul-limită al Ministerului, al autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea acestuia.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 672 din 17 decembrie 2019¹⁷ a fost suspendată încadrarea în **2684** de posturi în **cadrul aparatului MAI și al instituțiilor subordonate MAI** până la data de 31 decembrie 2020, ceea ce constituie circa **15% (14,76%)** din efectivul-limită al Ministerului Afacerilor Interne, al autorităților administrative și al instituțiilor din subordinea acestuia.

În acest context, considerăm că la instituirea moratoriului asupra funcțiilor vacante, executivul trebuie să examineze și impactul nesuplirii funcțiilor pentru o perioadă continuă de cel puțin doi ani și să-și asume efectele acestuia asupra bunei administrări a domeniilor din gestiune. Mai mult, considerăm iresponsabilă din partea guvernului instituirea moratoriului când își propune să efectueze reforme, cu angajamente față de partenerii de dezvoltare. Totuși, pornind de la principiul bunei-credințe și de la competența MAI și IGP de ajustare periodică a structurilor Poliției în raport cu tendințele fenomenului infracțional, vrem să credem că declarațiile generice ale Prim-Ministrului și ale Președintelui Republicii Moldova privind asigurarea fiecărei localități cu câte un ofițer de sector înseamnă, de fapt, recunoașterea erorii la adoptarea acestui moratoriu și necesitatea suplirii numărului de ofițeri de sector. Inter alia, stabilirea moratoriului la angajările în instituțiile publice până la 31 decembrie 2019 a fost inclusă în compartimentul „Riscuri asociate acțiunilor” din cadrul a trei obiective din Planul de acțiuni al Poliției pentru anul 2019.

V. Concluzii și recomandări

Prin prezenta Opinie, Asociația Promo-LEX atrage atenția Guvernului Republicii Moldova asupra riscurilor adiacente deturnării vectorului și esenței actualei Reforme a Poliției, asumate de autoritățile țării începând cu 2016. Exprimăm convingerea că statul Republica Moldova trebuie să dea dovadă de consecvență, responsabilitate și previzibilitate în politica sa de modernizare și reformare a Poliției față de cetățeni, dar și în relațiile cu partenerii de dezvoltare, care în mare parte asigură suportul, inclusiv tehnico-financiar, al acțiunilor asumate de partea moldovenească.

Drept urmare a celor expuse, Asociația Promo-LEX constată că inițiativa de restabilire a activității polițistului de sector și a posturilor de poliție în fiecare localitate este în măsură să modifice și să deturneze cursul implementării Activității Polițienestei Comunitare. Mai mult, poate să conducă la nevalorificarea și irosirea resurselor financiare alocate în vederea modernizării sectoarelor de poliție prin neutilizare și să anuleze eforturile depuse pentru reformarea Poliției. Un efect colateral al eșuării implementării Reformei Poliției ar putea fi și diminuarea credibilității instituțiilor Republicii Moldova în fața cetățenilor, dar și a partenerilor externi de dezvoltare. Totuși, vrem să credem că declarațiile generice ale conducerii statului privind asigurarea fiecărei localități cu câte un ofițer de sector înseamnă, de fapt, recunoașterea erorii la adoptarea moratoriilor și necesitatea suplirii numărului de angajați în poliție, implicit a ofițerilor de sector.

Salutăm inițiativa de majorare substanțială a salariului polițistului de sector și de dotare corespunzătoare a acestuia, cu condiția aplicării acelorași beneficii financiare și materiale tuturor angajaților Poliției, nu doar unei anumite specializări. Altfel, există riscul provocării migrației interne a personalului, dar și al demotivării

¹⁵ Hotărârea Guvernului nr. 953 din 08.08.2016 pentru stabilirea moratoriului privind majorarea numărului unităților de personal real încadrate în autoritățile publice și alte instituții finanțate din bugetul de stat, vezi: <https://bit.ly/37ntAXU>

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 26.12.2018 pentru stabilirea moratoriului privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, vezi: <https://bit.ly/30L8r7r>

¹⁷ Hotărârea Guvernului nr. 672 din 17.12.2019 pentru stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, vezi: <https://bit.ly/3aunuGW>

specializărilor care nu vor beneficia de majorări. Totuși, atât timp cât prin politica statală se instituie moratorii asupra funcțiilor vacante și nu sunt depuse eforturi pentru suplinirea acestora, eforturile de mărire a salariului și de dotare corespunzătoare nu vor avea drept efect acordarea serviciilor de calitate tuturor cetățenilor și de reacționare promptă la sesizările cetățenilor. În context, un prim pas al autorităților ar fi revizuirea și abrogarea moratoriului instituit.

Promo-LEX conchide că restabilirea activității polițistului de sector în fiecare localitate în posturi de poliție poate fi efectuată doar în urma unei analize profunde a stării existente, a eforturilor depuse în vederea reformării, a investițiilor efectuate deja și a costurilor ce vor fi suportate dacă se constată necesitatea absolută de schimbare a abordărilor strategice.

Asociația Promo-LEX propune următoarele recomandări Guvernului Republicii Moldova:

1. Examinarea posibilității anulării moratoriului asupra funcțiilor vacante din cadrul MAI, în special din cadrul Inspectoratului General de Poliție și al Inspectoratului General al Carabinierilor (IGC).
2. Majorarea salariilor tuturor categoriilor de angajați din cadrul structurilor de forță și dotarea corespunzătoare a acestora, fără evidențierea unei singure specializări.
3. Desfășurarea unei analize profunde a stării existente, a eforturilor depuse în vederea reformării, a investițiilor efectuate deja și a costurilor ce urmează a fi suportate în cazul schimbării abordărilor strategice.
4. Publicarea analizelor, conceptelor și viziunilor care duc la schimbarea abordărilor strategice sau la reorganizarea structurilor polițienești.
5. Examinarea posibilității și oportunității includerii inițiativelor de consolidare a Poliției într-un nou document strategic, care să ducă la dezvoltarea Poliției în perioada 2021–2025, cu respectarea principiului transparenței decizionale.

Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției:

6. Depunerea eforturilor privind suplinirea funcțiilor vacante în cadrul IGP și IGC, și anume în suplinirea funcțiilor vacante ale angajaților care interacționează în mod direct cu cetățeanul, inclusiv prin solicitări exprese față de guvern de abrogare totală sau parțială a moratoriului.
7. Efectuarea reorganizării și regionalizării Poliției și adaptarea, la necesitate, a cadrului organizatoric și funcțional al Poliției în vederea corespunderii necesităților manageriale, operative, administrative, de gestiune și utilizare a resurselor.
8. Întreprinderea acțiunilor privind descentralizarea activității Poliției.
9. Continuarea eforturilor în vederea implementării Conceptului de Poliție Comunitară.
10. Examinarea necesității și oportunității restabilirii institutului „polițistului de sector”, inclusiv prin prisma competențelor de asigurare a ordinii și securității publice de către carabinieri.
11. Elaborarea și aprobarea unui nou document strategic, care să ducă la consolidarea Poliției în perioada 2021–2025, cu respectarea principiului transparenței decizionale.
12. Publicarea analizelor, conceptelor și viziunilor care duc la schimbarea abordărilor strategice sau la reorganizarea structurilor polițienești.